

Groene stroom wordt geldstroom

Dankzij de ruim 150 zonnepanelen op de clubgebouwen (links- en rechtsboven) houdt v.v. ONT geld over dat wordt gebruikt om de trainers te ondersteunen.

TEKST RUTGER VAN DER MEIJ
FOTO'S JILMER POSTMA

Het is een hartenkreet. Jeen Visser zag een onderzoek waaruit weer eens bleek hoe moeilijk het is voor sportclubs om de eindjes aan elkaar te knopen. Jammer, dacht hij, want bij v.v. ONT, de Opeinder club waarvan hij voorzitter is, vloeien sinds een paar jaar duizenden euro's extra terug in de voetbal-lerij.

Dankzij zonnepanelen zijn de stroomkosten de laatste drie jaar fors gedaald. Per saldo hoefde de club zelf niets te investeren. Maar als Visser om zich heen kijkt, ziet hij nog veel te weinig andere clubs die dezelfde stappen nemen. „Mar soks kinne oaren ek. Ik tocht: sil ik dan net fertelle hoe't wy it dien ha.”

Buiten, op de daken van de kantine en de kleedkamers, glanzen 154 zonnepanelen. Geïnstalleerd in 2016, maar daar ging het nodige aan vooraf.

Voor je als club zo'n investering doet, moet er nog wat gebeuren, doceert Visser in de bestuurskamer. Twee jaar voor de panelen ontstond binnen ONT een eigen commissie duurzaamheid. „Dêryn waard brainstormd oer ideeën om earst sels mear enerzjy te besparjen.”

Hij wijst naar buiten, naar de grote lichtmasten. Die bleven vroeger stevast nog even nabranden na de training. Nu floept het licht direct uit wanneer de laatste het hoofdveld verlaat. Maar het gaat ook om de kleine dingen. Beter afval scheiden, waardoor de afvalstoffenheffing flink omhoog ging. En dat koelkastje in de hoek? Wordt maar één keer per twee weken tijdens een vergadering gebruikt, maar stond altijd te brommen. „No sit der in tiidklok op.”

Binnen twee jaar verlaagde ONT het energieverbruik met 20 procent, puur door gedragsverandering. „Dat leit foar it opkrijen, it kostet neat.” Pas daarna kon Visser gericht uitzoeken hoeveel elektriciteit de club nu echt nodig heeft.

Ruim 150 zonnepanelen zouden alle stroom leveren, met een prijskaartje van 42.000 euro. En dan stopt het vaak, ziet Visser bij andere clubs om zich heen. Voor een club als ONT was de terugverdientijd van de investering acht jaar. „En foar in feriening is dat lang. As besjoerslid sists der meastentiids foar in jier of fiif, wolst dan eins net oer dyn perioade hinne reage. Dan belannet de rekken by dyn op-folgers.”

Met startsubsidies kon Visser de investering kleiner maken, redeneerde hij. En dat lukte wonderwel. Er kwam geld uit het lepen Mienskipfûns van de provincie. Met succes deed hij een beroep op een landelijke pot voor het verduurzamen van sportaccommodaties. Die regeling staat inmiddels bekend als de BOSA-subsidie. „Dat giet echt om tsientallen miljoenen, en ferline jier is it net iens op makke.”

Er was wel een voorfinanciering nodig. De gemeente Smallingerland en de huisbankier van ONT wilden of konden het geld niet voorschieten. Maar Visser kreeg lucht van de Stichting Waarborgfonds Sport, een fonds dat volledig borg staat wanneer een sportclub geld moet lenen. Toen ging de bank wel overstag.

„Mar nedich wie it net mear. Wy hienen betocht dat eltsenien, in lid, in bedriuw, wol in paniel sponsorie koe. 199 euro it stik.” Tot zijn verbazing werd bijna de helft van de zonnepanelen zo 'geadopteerd', een meevaller van 14.000 euro.

En zo kostte de investering de club feitelijk niets. Het plan ging unaniem door de ledenvergadering. Visser geeft toe: hij heeft er handigheid in, in het aanvragen van die subsidies. Maar van zo iemand is er in elke vereniging wel eentje.

Besparen op energiekosten: hoe ingewikkeld is dat voor een sportvereniging? Voetbalclub ONT in Opeinde zocht slim naar geldpotjes en is nu duizenden euro's per jaar goedkoper uit. Dat geld stroomt terug in de clubkas. „Soks kinne oaren ek.”

Jeen Visser.

Eerst de vrijwilligers, dan de stroomrekening

Sportclubs willen best duurzamer worden en als ze daarmee geld besparen: des te beter. Maar de drempel om vervolgens echt te investeren in zonnepanelen of led-verlichting is vaak hoog, merkt ook Sport Fryslân. „Dat zien clubs niet als hun *core business*”, zegt verenigingsadviseur Diana van Houten. „Het belangrijkste is dat er genoeg trainers en vrijwilligers zijn, energie besparen is iets 'voor erbij'. Als je maar een groepje leden hebt dat het interessant vindt, dan kan het toch van de grond komen.”

Van Houten bevestigt dat de lange terugverdientijd van de investering clubbesturen terughoudend maakt. „Maar verenigingen zijn hier zeker mee bezig. De afgelopen drie jaar hebben honderd clubs al een energiescan laten uitvoeren. Dit soort processen heeft tijd nodig, het gaat ook om bewustwording.” Mogelijk neemt de koudwatervrees af wanneer clubs zelf de investering niet hoeven op te hoesten, maar alleen afnemer zijn van groene energie. Volgens Van Houten wordt er al nagedacht over een organisatie die Friese clubs op die manier kan 'ontzorgen'. „Dan gaat het niet alleen om sportverenigingen onderling, maar ook om maatschappelijk vastgoed zoals dorpsuizen.”

„It hoecht net in bestjoerslid te wêzen”.

Informeel eens onder de leden of er iemand is die financieel de weggetjes weet, adviseert hij andere clubs. „Net eltsenien hat nocht yn in foltiids besjoersfunksje, mar op projektbasis wolle minken wol wat foar de club dwaan.”

In het eerste jaar van de panelen kwam de club meteen 6000 euro lager uit met de stroomkosten. Dat geld wordt extra geïnvesteerd in de trainers, in de vorm van cursussen of een vergoeding. Dat laatste houdt veel jeugd betrokken bij de club, zegt Visser.

Zonnestroom terugleveren aan het net hoeft niet. De energie die ONT niet nodig heeft, gaat naar korfbalclub De Pein, die hetzelfde gebouwcomplex gebruikt. De korfballers betalen er een zacht prijsje voor terug.

De volgende uitdaging: stookkosten. Al die warme douches, dat kost veel gas. Als de zon het tapwater kan verwarmen, scheelt dat weer veel geld. Visser heeft al een plan klaarliggen voor een nieuw subsidierondje.

„It kostet tiid, mar dat is eins ek it ienigste. En it betellet út. Tsjin oare clubbestjoeren soe ik sizze: sjoch net allinnich nei de deistige beslommingen. Nim de rêst om dit ris goed út te sykjen.”